

Uz sākumlapu>Tiesāšanās procedūras>Krimināllietas>Tiesu iestāžu sadarbība>**Konfiskācija**

Konfiskācija

Eiropas Savienībā noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācija jau pirms daudziem gadiem ir atzīta par vienu no efektīvākajiem līdzekļiem cīņā pret organizēto noziedzību. Konfiskācija ir vērsta pret noziedzīgu organizāciju pastāvēšanas galveno virzītājspēku — vēlēšanos ar nelikumīgiem līdzekļiem gūt pēc iespējas lielāku peļņu. Lēmums par konfiskāciju ir galīgs tiesas lēmums, kura iznākums ir galīga īpašuma atsavināšana.

Konfiskācija starptautiskā mērogā

Starptautiskā mērogā noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskāciju veicina vairāki tiesību akti. Par pagrieziena punktu noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas veicināšanā var uzskatīt **1990. gada Strasbūras konvenciju**, ko ratificējušas visas 27 ES dalībvalstis. Tā paredz veicināt starptautisku sadarbību noziedzīgi iegūtu līdzekļu identifikācijas, meklēšanas, iesaldēšanas un konfiskācijas jomā. Šī konvencija ir papildināta un atjaunināta ar **Otro Strasbūras Konvenciju**.

Konfiskācija Eiropas Savienībā

Eiropas Savienība jau pirms daudziem gadiem ir atzinusi noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas svarīgo nozīmi. Pēdējos gados pieņemti vairāki tiesību akti, lai konfiskācijai Eiropas Savienībā nodrošinātu kopēju pieeju. Pašlaik ES cenšas panākt, lai šie tiesību akti tiktu pienācīgi īstenoti dalībvalstu līmenī.

Pamatlēmums par noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju tika pieņemts 2001. gadā. Tā mērķis ir nodrošināt kopēju pieeju, kas dalībvalstīm jāievēro attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, kuru gadījumā jāparedz līdzekļu konfiskācija. Vispārējs noteikums paredz, ka tādu pārkāpumu gadījumā, par kuriem soda ar brīvības atņemšanu uz laiku, kas var pārsniegt vienu gadu, valsts tiesību aktos jāparedz iespēja konfiscēt no šiem pārkāpumiem iegūtus līdzekļus. Dalībvalstīm jāizveido vērtību konfiscēšanas sistēma. Visi citu dalībvalstu pieprasījumi jāapstrādā tikpat prioritāri kā šādi pasākumi iekšējos procesos.

Pamatlēmums par līdzekļu konfiskāciju, kas pieņemts 2005. gadā, paredz vēl vairāk tuvināt dalībvalstu tiesību aktus par noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskāciju.

Pamatlēmumā par konfiskācijas rīkojumu savstarpēju atzīšanu ir paredzēti noteikumi, saskaņā ar kuriem vienas dalībvalsts tiesu iestādes atzīst un savā teritorijā izpilda konfiskācijas rīkojumus, ko izdevušas citas dalībvalsts kompetentās tiesu iestādes. Konfiscētā īpašuma vērtību rīkojuma izdošanas valsts un izpildes valsts sadala vienādās daļās.

Pirms konfiskācijas rīkojuma bieži izdod rīkojumu par īpašuma iesaldēšanu. Lai kompetentās tiesu iestādes varētu arestēt īpašumu pēc citas dalībvalsts kompetento tiesu iestāžu pieprasījuma, 2003. gadā tika pieņemts **Pamatlēmums par īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanu** (sk. arī sadaļu **Īpašuma un pierādījumu iesaldēšana**).

Lai nodrošinātu tiesu iestāžu praktiskās sadarbības efektivitāti, ir pieņemts **Padomes lēmums par līdzekļu atguves dienestiem**, kurš paredz papildināt neoficiālo sadarbību, kas jau izveidojusies to dalībvalstu kontaktpunktu starpā, kuri darbojas noziedzīgi iegūtu līdzekļu identificēšanas, meklēšanas un atgūšanas jomā **CARIN tīklā**. Saskaņā ar šo lēmumu dalībvalstīm jāizveido vai jānorīko līdzekļu atgūšanas dienesti, kuru uzdevums ir sekmēt efektīvu sadarbību un informācijas apmaiņu līdzekļu atgūšanas jomā.

2014. gadā tika pieņemta direktīva, lai ES dalībvalstīm atvieglotu līdzekļu iesaldēšanu, kuri iegūti smagu un organizētu noziegumu rezultātā. **Direktīvas** mērķis ir vienkāršot pastāvošos noteikumus un aizpildīt būtiskus robus, kurus izmanto organizētās noziedzības grupas. Tā uzlabos ES dalībvalstu spēju konfiscēt līdzekļus, kas nodoti trešām personām, atvieglos noziedzīgu līdzekļu konfiskāciju gadījumā, ja aizdomās turētā persona bēgulo, un nodrošinās, ka kompetentās iestādes var uz laiku iesaldēt līdzekļus, ja pastāv to nobēdzināšanas risks.

Lapa atjaunināta: 06/10/2020

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.